

Motion till riksdagen 2021/22:4574

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2021/22:168 En ökad differentiering av strandskyddet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om en reformerad strandskyddslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen lagförslag som den menar ökar differentieringen av strandskyddet efter skyddsbehov samt skapar bättre förutsättningar för strandnära bostäder och näringsverksamheter i områden med lågt bebyggelsestryck. Regeringen menar även att förslagen innebär att det lokala inflytandet ökar och det blir betydligt enklare att bygga strandnära i gles- och landsbygd och i små tätorter. Regeringen föreslår även att strandskyddet ska stärkas och förtydligas i områden av särskild betydelse för djur- och växtlivet och i områden där bebyggelsestrycket är högt eller efterfrågan på mark för fritidshusbebyggelse är mycket stor.

Moderaterna menar att de förslag som presenterats i propositionen inte leder till det som regeringen säger sig vilja åstadkomma, och att de sammantaget innebär betydande försämringar. Inte minst innebär de stora begränsningar av möjligheterna att utveckla såväl attraktiva bostäder som verksamheter.

Den stora föreslagna förändringen är enligt propositionen att kommuner ska kunna ansöka om att få strandskyddet hävt i landsbygdsområden. Det ska dock bara vara möjligt i områden där tillgången på obebyggd mark är god och där efterfrågan på mark för bebyggelse samtidigt är låg. I tillägg ska området inte vara av särskild betydelse för något av strandskyddets syften. Om kriterier slutligen är uppfyllda ska de nya reglerna som innebär att strandskydd kan hävas tillämpas varsamt.

Till detta kommer ett förstärkt strandskydd i områden som redan i hög grad är bebyggda och där efterfrågan på mark för fritidshusbebyggelse är stor. De dispens-

möjligheter som ges kommer att vara svåra att tillämpa, bl.a. på grund av de intresseavvägningar som krävs och den otydlighet som råder kring vad som utgör ett område med hög exploateringsgrad.

Det blir även möjligt för länsstyrelsen att återinföra strandskydd i områden där detta upphävts mellan 1999–2009.

Sammantaget innebär förslagen i propositionen att strandskyddet endast kommer att kunna hävas om intresset för att bygga i området är lågt och därmed behovet av ett hävt strandskydd litet. Möjligheterna att utveckla områden i attraktiva lägen minskar, och tillgången till och användandet av våra stränder försvåras genom att det blir svårare att anlägga bryggor och vägar ned till stränderna. Länsstyrelsens roll och veto i strandskyddsfrågor stärks, utrymmet för förenklingar blir nästan obefintligt och strandskyddet skärps i mycket stora delar av landet.

Moderaterna menar att kommunerna, med sin lokalkännedom, är bättre lämpade att på ett ansvarsfullt sätt göra avvägningar mellan behovet av mark för byggande, skydd av naturmiljöer och fri tillgång till vattendrag. Denna möjlighet bör öka, snarare än minska.

De negativa effekterna av strandskyddet är flera, och de förstärks genom regeringens förslag. Privata markägare hindras att bygga på sin mark. Kommuner kan få svårt att möjliggöra exploatering av områden som skulle kunna bli lönsamma till följd av dess närhet till vatten. Bebyggelse på platser som skulle kunna utgöra vackra boendemiljöer hindras.

Moderaterna menar därför att propositionen bör avslås.

Det generella strandskyddet bör avskaffas

Strandskyddet utgör i dag ett oproportionerligt stort ingrepp i enskilda markägares möjligheter att kunna bygga exempelvis småhus i natursköna lägen utanför storstäderna. Moderaterna vill reformera strandskyddet i grunden. Det generella strandskyddet bör avskaffas och i stället bör det införas en möjlighet att på kommunal nivå utfärda lokalt strandskydd där kommunen finner det påkallat.

Därför föreslog vi i vår budget för 2022 att Regeringskansliet ska få ytterligare medel för att skyndsamt tillsätta en ny utredning. Moderaterna menar att en sådan utredning nu bör tillsättas skyndsamt, för att utveckla nya förslag till ett reformerat strandskydd. Utgångspunkten för utredningen bör vara:

- Att avskaffa det generella strandskyddet och ge kommunerna möjlighet att själva peka ut sjöar och vattendrag där strandskydd ska gälla. Länsstyrelsernas överprövningsrätt i plan- och bygglagen bör avskaffas.
- Att öka flexibiliteten i strandskyddet, där sådant beslutats, genom fler dispenskäl och större möjligheter till intresseavvägningar. Undantagen för areella näringar bör samtidigt stärkas och även inkludera hästnäringen.
- Att ge kommunerna rätt att häva strandskyddsområden de tidigare beslutat om.
- Att stärka egendomsskyddet genom att under vissa förutsättningar kompensera markägare för värdeminskning som strandskyddet kan medföra.
- Att ta fram övergångsregler för att hantera övergången från generellt strandskydd och ge kommunerna möjlighet att hinna peka ut viktiga områden.

En sådan verklig reformering av strandskyddet skulle möjliggöra, inte minst för landsbygdskommuner, att skapa attraktiva boendemiljöer i naturområden för att på så sätt

kunna behålla och locka till sig nya invånare. Det vore en stor vinst för dessa kommuner, och för Sverige som helhet.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)